

ul. Strzegomska 42 j /14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax. (+48)71/3590509, kom.0501475117
NIP 8981635959, REGON 932773864

GEOPLAN

Inwestor:
GMINA CHEŁM ŚLĄSKI
ul. Konarskiego 2
41-403 Chełm Śląski

Temat:
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU OGRANICZONEGO ULICAMI GÓRNOŚLĄSKĄ,
KURPIŃSKIEGO, SKALNA, GAMROT I GRANICĄ GMINY – CZĘŚCI
A, B

Zakres dokumentów:
Prognoza oddziaływania na środowisko

Data:
27 grudzień 2019 r.
Aktualizacja: 26 kwietnia 2021 r.

Zespół autorski:
mgr inż. Adrian Luszka – upr. Z-381/KW/247/2014 główny projektant
mgr Tomasz Miłowski - spec. z zakresu ochrony środowiska
mgr inż. Katarzyna Matusiak - projektant
mgr inż. Maciej Niżborski - projektant
mgr inż. Magdalena Sieczka - mł. as. projektanta

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	4
1.1	CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU ..	5
1.4	USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	7
2.1	POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	7
2.2	BUDOWA GEOLOGICZNA	7
2.3	WODY POWIERZCHNIOWE	8
2.4	WODY PODZIEMNE	9
2.5	KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE	11
2.6	UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ.....	11
2.7	GLEBY	12
2.8	ZASOBY NATURALNE	13
2.9	PRZYRODA OŻYWIONA	17
2.10	OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	14
2.11	KRAJOBRAZ	14
2.12	ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	14
2.13	STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	12
2.14	JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO.....	12
3.	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	15
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	15
5.	SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU.....	15
5.1	WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE.....	15
5.2	WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	16
5.3	WPŁYW NA KLIMAT	16
5.4	WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	16
5.5	WPŁYW NA GLEBY	16
5.6	WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	17
5.7	WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	17
5.8	WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	17
5.9	WPŁYW NA KRAJOBRAZ.....	17
5.10	WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	18
5.11	WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	18
5.11.1	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	18
5.11.2	KLIMAT AKUSTYCZNY	18
5.11.3	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	19
5.11.4	GOSPODARKA ODPADAMI	19
5.11.5	TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	19
5.11.6	ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI.....	19
6	PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	20
7	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	20
8	MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000.....	21

9	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	21
10	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	22
11	LITERATURA.....	26
12	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.....	22

Spis rysunków

Rys. 1   **Położenie geograficzne**

Rys. 2   **Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji**

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 247).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2019 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzonego w latach 2019-2020 projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski dla terenu ograniczonego ulicami Górnośląską, Kurpińskiego, Skalną, Gamrot i granicą Gminy – część A, B.

Z opracowania, na początkowym etapie procedury planistycznej, wyłączono fragmenty położone w północno-wschodniej części obszaru (część C - pierwotnie B), co uwarunkowane było:

- ustaleniami planu ogólnego, który przewidywał na tych terenach zabudowę, natomiast studium jej nie dopuszcza;
- trwającą procedurą wydawania decyzji o warunkach zabudowy, przedmiotem której jest inwestycja inna niż przewidują ustalenia studium;
- niemożliwym do przewidzenia w czasie terminem uzyskania zgody odpowiedniego ministra na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych Skarbu Państwa na cele nieleśne.

Dla tych terenów plan zostanie sporządzony na kolejnym etapie, kompleksowo – po aktualizacji studium.

Ponadto organ sporządzający projekt planu, w toku uzyskiwania zgody na zmianę przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne, mając świadomość niejednoznaczności w zakresie możliwości jej uzyskania oraz braku wiedzy co do ostatecznego stanowiska organu nadzorczego w tym zakresie, podzielił pozostały obszar planu na część A i część B, na którą składają się ww. grunty leśne. Działanie to ma umożliwić wejście w życie zasadniczej części planu - A, która de facto realizuje główne założenia urbanistyczne, podczas gdy uznanie organu nadzorczego co do trybu sporządzania projektu planu dla części B w zakresie uzyskania zgody (dla części terenów) na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne jest niemożliwa do przewidzenia.

Niniejsza prognoza dotyczy części A i części B planu miejscowego.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, naruszą zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenów ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja jego ustaleń na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera:

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- b) określa, analizuje i ocenia:
- istniejący stan środowiska,
  - potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
  - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
  - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
  - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,
- c) przedstawia:
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
  - możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjętym Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;
- Opracowaniem ekofizjograficznym dla Gminy Chełm Śląski, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;
- Opracowaniem ekofizjograficznym problemowym Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r..
- Na analizowanym obszarze brak jest obowiązującego mpzp.

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zapoznano się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą;
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w październiku 2019 r.;
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Sporządzając niniejszą prognozę, nie dostrzeżono celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, które odnosiłyby się bezpośrednio do obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, tak

pod względem geograficznym, jak i funkcjonalnym. Zwrócić należy jednak uwagę na to, że prawodawstwo krajowe, międzynarodowe i wspólnotowe, w sposób mniej lub bardziej abstrakcyjny, formułuje określone zasady postępowania (np. nakazy i zakazy). Odnoszą się one również do zagadnień z zakresu ochrony środowiska związanych ze stanowieniem prawa miejscowego.

Na szczeblu krajowym do najważniejszych aktów prawnych, uwzględnionych w projekcie planu, zawierających cele ochrony środowiska należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 797 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247).

Podkreślenia wymaga, że jednym z podstawowych celów wspólnotowych w zakresie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny wpływu na środowisko planów i programów, jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego dokumentu w oparciu o przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30). W granicach sporządzenia mpzp nie ma obszarów sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczania są przepisy prawa wspólnotowego – tzw. Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej. Podsumowując, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które w świetle art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) – ustala się obligatoryjnie w planie, oparte są na normach prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu ograniczonego ulicami Górnośląską, Kurpińskiego, Skalną, Gamrot i granicą Gminy przystąpiono na podstawie Uchwały Nr VI/32/2019 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 12 marca 2019 r. Celem jego sporządzenia było niedopuszczenie do ekspansji zabudowy na tereny, które nie są przewidziane na ten cel w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski i jednocześnie umożliwienie procesów inwestycyjnych na terenach przewidzianych pod urbanizację, z uwzględnieniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. W projekcie mpzp ustalono następujące przeznaczenia terenów:

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

MN/U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową usługową;

MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej

ML – teren zabudowy rekreacji indywidualnej;

P-U – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej;

RM – teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych;

- RZ – teren łąk i pastwisk;
- ZZN – teren zieleni zorganizowanej;
- ZNU – teren zieleni nieurządzonej;
- ZL – teren lasu;
- WH – teren urządzeń wodnych;
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych;
- KP – teren komunikacji pieszej;
- KPR – teren komunikacji pieszo-rowerowej;
- KDL – teren dróg publicznych klasy lokalnej;
- KDD – teren dróg publicznych klasy dojazdowej;
- KDW – teren dróg wewnętrznych;
- IE – teren infrastruktury elektroenergetycznej;
- IW – teren infrastruktury wodociągowej;
- IK – teren infrastruktury kanalizacyjnej.

Projekt miejscowego planu przewiduje przedmiotowy obszar przede wszystkim pod tzw. „tereny zielone”, takie jak: tereny zieleni zorganizowanej, tereny zieleni nieurządzonej, tereny lasu oraz tereny łąk i pastwisk. W zakresie przeznaczeń z możliwością realizowania zabudowy plan wyznacza tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym z towarzyszącą lub równoważną zabudową usługową, rekreacji indywidualnej, zagrodowej w gospodarstwach rolnych oraz teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej, które będą stanowiły uzupełnienie zabudowy już istniejącej. Nowa zabudowa nie będzie wykraczała poza obręb istniejącej już urbanizacji. Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg publicznych, a drogi wewnętrzne również poprowadzone zostały po drogach istniejących. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje żaden plan miejscowy. W takich okolicznościach proces zabudowywania terenów przebiega na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Instrument ten uznaje się za niedoskonały z punktu widzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, w związku z czym uchwalenie planu pozwoli na racjonalne gospodarowanie przestrzenią w oparciu o wymagania ładu przestrzennego.

Spośród pozostałych uwarunkowań przyrodniczych w projekcie planu uwzględniono występowanie zabytków, stanowisk archeologicznych, miejsca pamięci, złóż węgla kamiennego oraz obszarów i terenów górniczych. Nie występują tu jakiegokolwiek formy ochrony przyrody, nie mają miejsca również zjawiska osuwiskowe, natomiast w dolinie Imielinki i Przemszy uwzględniono zagrożenia powodziowe. Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia planu nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Niezwykle istotnym ustaleniem jest ochrona doliny Imielinki i Przemszy oraz stoków Smutnej Góry przed zabudową, co pozwoli zachować walory przyrodnicze i krajobrazowe tego obszaru.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Pod względem administracyjnym analizowany obszar zlokalizowany jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzkim, w północno-wschodniej części gminy Chełm Śląski. Jego granicę południową stanowi ul. K. Kurpińskiego i ul. Górnośląska, granicę wschodnią - rzeka Przemsza (jest to jednocześnie granica z gminą Chelmek), granicę północną - ul. Gamrot. Granica zachodnia przebiega w części północnej nieregularnie, następnie biegnie ulicą Skalną oraz istniejącą drogą asfaltową, która łączy ul. Skalną i ul. K. Kurpińskiego. Powierzchnia terenu objętego planem to

ok. 158 ha. Z obszaru opracowania wyłączono trzy tereny o powierzchni ok. 0,06, 0,09 i 0,39 ha położone w rejonie ul. E. Romera, pierwszy z nich z uwagi na fakt, iż jest to grunt Skarbu Państwa wymagający uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, co jest procedurą mogącą znacząco wydłużyć sporządzanie planu, drugi i trzeci natomiast z uwagi na trwającą procedurę wydawania warunków zabudowy. Dla tych terenów plan zostanie sporządzony i uchwalony w kolejnym etapie.

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego¹ analizowany teren znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), w makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w mezoregionie Pagóry Jaworznickie (341.14).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Tak na analizowanym obszarze, jak i w granicach całej gminy, w podłożu występują kolejno warstwy karbońskie, triasowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory karbonu mają charakter fałdowo-blokowy. Piętro to w całości jest stosunkowo słabo zbadane i trudno jest wydzielić w jego obrębie jednostki tektoniczne. Dobry stopień rozpoznania cechuje tylko warstwy przypowierzchniowe karbonu górnego, które poddane są eksploatacji górniczej w kopalniach węgla kamiennego. Osady mezozoiczne należą do alpejskiego piętra strukturalnego i reprezentowane są przez utwory triasu. Piętro to ma charakter pokrywowy, pokrywając wypowo najwyższe wzniesienia. Osady mezozoiczne zostały pocięte licznymi uskokami w czasie trwania orogenezy alpejskiej. Tektonika tych pokryw jest prawdopodobnie odzwierciedleniem struktur zrębowo-uskokowych starszego podłoża. Pod względem tektonicznym obszar gminy znajduje się w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które oddzielone stopniami uskoków przechodzi ku północy w Zapadlisko Górnośląskie. Występowanie obszaru w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego powoduje powszechność występowania w obniżeniach utworów trzeciorzędowych (miocen – baden), pokrywających zwartą warstwą dużą część gminy (na analizowanym obszarze ich pokrywa znajduje się tylko w części wschodniej).² W części zachodniej odsłaniają się triasowe stoki ostańca Smutnej Góry. Warstwy trzeciorzędowe zalegają miększą warstwą iłów, mułków, piasków i piaskowców, które zaliczane są do warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich. Odsłaniające się w części zachodniej oraz zalegające pod przykrywą osadów czwartorzędowych w części wschodniej skały triasowe to wapienie płytowe, faliste oraz margle, zaliczane do tzw. warstw gogolińskich. Wierzchołek Smutnej Góry tworzą dolomity kruszconośne. Zarówno warstwy gogolińskie, jak i dolomity kruszconośne zaliczane są do facji wapienia muszlowego, stanowiącego środkową część profilu skalnego triasu. Wzgórze Smutna Góra stanowi ważny element morfologiczny gminy Chełm Śląski, jednocześnie będąc charakterystycznym wzniesieniem Pagórów Jaworznickich. Powierzchniową budowę geologiczną wschodniej części obszaru tworzą głównie rozległe pola piasków i żwirów lodowcowych i wodnolodowcowych, deponowane tu w trakcie Zlodowacenia Środkowopolskiego³, przykryte osadami rzecznyymi doliny Imielinki i Przemszy.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

Wschodnią granicę analizowanego terenu stanowi Przemsza. Jest ona graniczną rzeką dla gminy Chełm Śląski i województwa śląskiego i małopolskiego, a zarazem bezpośrednim dopływem Wisły, do której wpływa w sołectwie Gorzyce, w gminie Chełmek. Jest to największy lewostronny dopływ tzw. Małej Wisły, stanowi też granicę wydzielenia odcinka Małej Wisły od źródeł w Beskidzie Śląskim. Średni roczny przepływ (SSQ) w Przemszy na stacji wodowskazowej w Jeleniu z wielolecia 1951-2010, wynosi 18,7 m³/s. Przepływ średni niski (SNQ) z tego samego wielolecia wynosi 13,1 m³/s, przepływ średni wysoki (SWQ) równy jest 50,5 m³/h, a najwyższy (WWQ) 130 m³/h. Według zestawienia wartości przepływów o określonym prawdopodobieństwie przewyższenia w Jeleniu poziom rzeki Przemszy przy przewyższeniu 10% (raz na 10 lat) wynosi H10% = 333 cm, a przepływ Q10% = 71,2 m³/s; przy przewyższeniu 1% (raz na 100 lat) poziom w Przemszy H1% = 397 cm,

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

² Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1978;

³ Biernat S., Kryszowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

a przepływ $Q_{1\%} = 110 \text{ m}^3/\text{s}$; przy przewyższeniu 0,2% (raz na 500 lat) poziom ten wynosi $H_{0,2\%} = 445 \text{ cm}$, a przepływ $Q_{0,2\%} = 144 \text{ m}^3/\text{h}$. Przemsza jest rzeką uregulowaną i obwałowaną, ze względu na duży stopień zanieczyszczenia nie zasila ona Zbiornika Dzieckowice, lecz opływa go od strony wschodniej.

Przez centralną część terenu przepływa Imielinka, która z kolei opływa Zbiornik Dzieckowice od zachodu i również do niego nie dopływa. Imielinka płynie sztucznym korytem wyłożonym ażurowymi płytami o szerokości ok. 2 metrów. Zarówno Imielinka, jak i Przemsza są obwałowane. Pierwotnie Imielinka płynęła bezpośrednio na południe. W ostatnich latach jednak przekopano jej nowe koryto, tak że obecnie tuż za ul. Gamrot skręca na wschód i przecinając ul. E. Romera dopływa do Przemszy. Dawne koryto Imielinki płynie w kierunku południowym prowadząc niewielką ilość wody.

Spośród zbiorników wód powierzchniowych na analizowanym obszarze znajduje się tylko jeden niewielki zbiornik techniczny o powierzchni ok. 0,08 ha położony w rejonie dawnego koryta Imielinki, pomiędzy wschodnimi stokami Smutnej Góry, a ul. Jasną.

Jednolite części wód powierzchniowych

Przez analizowany teren przepływa ciek Imielinka, który sklasyfikowany jest jako JCWP nr PLRW20006212994 Imielinka oraz Przemsza, która została ujęta jako JCWP nr PLRW200010212999 Przemsza od Białej Przemszy do ujścia. Centralna część obszaru znajduje się w zlewni JCWP Imielinka, zaś część wschodnia i południowa stoków Smutnej Góry w zlewni JCWP Przemsza od Białej Przemszy do ujścia. Część zachodnia, a więc zachodnie stoki Smutnej Góry, wchodzi w skład zlewni JCWP nr PLRW20006211949 Potok Goławiecki.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym obszarze występują następujące zagrożenia powodziowe wskazywane na mapach KZGW z 2020 r., związane z położeniem w dolinie rzeki Przemszy i Imielinki:

- $Q_{10\%}$ wysokie prawdopodobieństwo powodzi (raz na 10 lat),
- Q_1 % średnie prawdopodobieństwo powodzi (raz na 100 lat);
- $Q_{0,2\%}$ obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – (raz na 500 lat).

Tereny te zajmują niemal cały teren doliny Przemszy od dawnego koryta Imielinki na zachodzie po koryto Przemszy na wschodzie. W celu ochrony przed zalewami na analizowanym obszarze powstały wały przeciwpowodziowe. Obecnie trwa ich rozbudowa na brzegu Przemszy. Gdy zostaną zrealizowane, niewątpliwie poprawi się również zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszaru.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne, choć tuż poza północną granicą opracowania znajduje się ujęcie wody ze zbiornika Dzieckowice.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków⁴, analizowany teren znajduje się w Regionie Górnośląskim XVI i podregionie Łaziskim XVI 3. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory karbonu, jednak znaczenie mają również utwory czwartorzędowe i triasowe.

Użytkowe poziomy wodonośne

Na analizowanym terenie w profilu hydrogeologicznym występuje piętro wodonośne w utworach czwartorzędowych oraz karbońskich, lecz za piętro użytkowe uznane zostało jedynie piętro karbońskie, w którym wydzielono jednostkę hydrogeologiczną⁵ 3cC3II.

⁴ Józwiak A., Kowalczyńska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1986 r.;

Czwartorzędowe piętro wodonośne

Osady czwartorzędowe należą do najbardziej zróżnicowanych pod względem litologicznym, co powoduje, iż charakteryzują się one także zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi. Najlepsze warunki dla gromadzenia wody występują w miejscach występowania utworów fluwialnych i fluwioglacjalnych (piaski i żwiry). W podłożu tych piasków występują miększe warstwy nieprzepuszczalne czwartorzędu i trzeciorzędu. Zwierciadło wody w piętrze czwartorzędowym utrzymuje się na głębokościach rzędu 0 do 2 m w obrębie dolin i odpowiednio głębiej w obrębie wyniesień i ujawnia wahania zależne od stanu opadów atmosferycznych, dochodzące w ostatnich latach nawet do kilku metrów. Największe miąższości wód czwartorzędowych występują w obrębie dolin kopalnych wypełnionych piaszczysto-żwirowymi utworami czwartorzędowymi. Zasilanie poziomów wodonośnych odbywa się na całej powierzchni występowania utworów czwartorzędowych. W strefach drenażu dolin może mieć miejsce zasilanie lateralne i pionowe ascenzyjne ze starszych wiekowo poziomów wodonośnych.

Karbońskie piętro wodonośne

W profilu hydrogeologicznym karbonu górnego występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych łowców. W obszarach sedimentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami. Karbońskie poziomy wodonośne charakteryzują się zróżnicowanymi właściwościami i parametrami hydrogeologicznymi. Zasilanie karbońskich poziomów wodonośnych następuje na ich bezpośrednich wychodniach lub poprzez przepuszczalne utwory czwartorzędu, trzeciorzędu i triasu. Intensywność zasilania jest zależna od warunków przykrycia i przepuszczalności utworów nadległych. Maksymalne zasilanie zachodzi poprzez silnie wodonośne utwory czwartorzędu występujące w dolinach rzecznych rzek współczesnych i dolinach kopalnych. Podstawę drenażu karbońskich poziomów wodonośnych w warunkach naturalnego środowiska stanowiły doliny rzek, głównie Przemszy i jej dopływów. Głębokość drenażu nie przekraczała 150 m. Obecnie podstawę drenażu stanowią wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego. Na obszarze gminy poziom ten jest drenowany przez KWK „Ziemowit” i KWK „Piaś”, które pompują z poziomu karbońskiego znaczne ilości wody. Utwory karbońskie zawierają wody zwykle o typie szczelinowo-porowym. Wody te występują głównie w piaskowcach, rzadziej w zlepieńcach. Poziomy wodonośne, z uwagi na przewarstwienia piaskowca utworami nieprzepuszczalnymi, występują wielowarstwowo.

Na analizowanym obszarze potencjalna wydajność studni wierconej jest niska i wynosi $> 10 \text{ m}^3/\text{h}$, zasoby dyspozycyjne jednostkowe zostały określone pomiędzy $100 \text{ a } 200 \text{ m}^3/24\text{h}/\text{km}^2$. Stopień zagrożenia tych wód został określony jako niski, co uwarunkowane jest występowaniem izolującej warstwy mioceńskiej. Jakość wód jest średnia, woda wymaga prostego uzdatnienia. Parametry jednostki hydrogeologicznej przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
3cC ₃ II	C	84	2,1	180	415	159

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym obszarze nie występują główne, ani lokalne zbiorniki wód podziemnych.

⁵ Gatlik J., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1997 r.;

Jednolite części wód podziemnych

W podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w JCWPd nr 157, zaś część wschodnia w JCWPd nr 146.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

Według podziału Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne, analizowany obszar leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, gdzie średnioroczna temperatura powietrza wynosi 8°C, czas zalegania pokrywy śnieżnej dochodzi do 100 dni, a długość okresu wegetacyjnego waha się od 200 do 210 dni. Roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 750 - 850 mm. W ciągu roku przeważają wiatry zgodne z ogólną cyrkulacją atmosferyczną, a ich kierunek jest dodatkowo modyfikowany przez rzeźbę terenu. Wskutek tego zaznacza się przewaga wiatrów zachodnich, południowo-zachodnich i wschodnich o średnich prędkościach od 3 do 4 m/s.⁶

2.6 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

Cały teren objęty opracowaniem wchodzi w skład mezoregionu Pagórów Jaworznickich. Obszar wyżynny Pagórów Jaworznickich stanowi ciąg zrębów tektonicznych zbudowanych z utworów triasu, spod których lokalnie odsłaniają się skały karbonu górnego. W ich zasięgu wydziela się Pagóry Imielińskie oraz Pagóry Łędzińskie. Wysokości pagórów przekraczają 300 m n.p.m. Wśród nich wyróżniają się triasowe ostańce denudacyjne: Góra pod Wiankiem (357 m n.p.m.), Wójtowa Góra (316 m n.p.m.), Lipie (308 m n.p.m.), Korzeniec (310 m n.p.m.), Grodzisko (313 m n.p.m.) i Wzgórze Skała (lub Górka Cmentarna, 291 m n.p.m.). Wszystkie ww. formy znajdują się poza granicami analizowanego obszaru, jednak pozostają doskonale widoczne z jego obszaru. Na terenie objętym planem znajduje się jeden z tego typu ostańców, jest to wzgórze Smutna Góra o wysokości 284 m n.p.m. Wysokość względna pomiędzy jego szczytem, a doliną Przemszy wynosi aż 60 metrów. Po wschodniej stronie wzgórze oraz rzek Przemszy i Imielinki, już na terenie gminy Chełmek, wznosi się Wzgórze Skała, kolejny charakterystyczny ostaniec tego regionu. Z racji usytuowania pomiędzy dwoma triasowymi wzgórzami o dużych wysokościach względnych, Przemsza płynie na analizowanym terenie charakterystycznym przełomem. Między pagórami występują rozległe równiny wodnolodowcowe o wysokościach od 250 do 270 m n.p.m. i szerokie doliny rzeczne, w dnach których występują utwory holocenu. Bezpośrednio analizowany teren obejmuje w części zachodniej Smutną Górę wraz z jej szerokimi stokami, a w części wschodniej dolinę Imielinki i Przemszy. Najwyżej położonym punktem analizowanego terenu jest wierzchołek Smutnej Góry o wysokości 284 m n.p.m. Drogi, które otaczają wzniesienie, położone są na wysokościach ok. 260 – 270 m n.p.m. Dolina Przemszy i Imielinki położona jest na wysokości ok. 232 m n.p.m. i jest praktycznie płaska, co jest powodem występowania znacznego zagrożenia powodziowego. Lustro wody w rzece Przemszy położone jest na rzędnej ok. 231 – 232 m n.p.m., a więc niemal na tej samej wysokości co dolina. W przeszłości rzeka tu meandrowała i płynęła całą doliną, na co wskazują osady rzeczne pokrywające ją niemal w całości.

Prócz naturalnych znaczących form morfologicznych, do których zaliczyć należy wzniesienie Smutnej Góry, na analizowanym terenie występuje również wiele znaczących form ukształtowania terenu pochodzenia antropogenicznego. Wymienić tu należy warpia na wierzchołku Smutnej Góry, powstałe na skutek eksploatacji wapienia i dolomitu, hałdę na wschodnich stokach Smutnej Góry, która stanowi pozostałość kopalni węgla kamiennego Chełm Wielki (lata funkcjonowania 1957 – 1963) oraz wały przeciwpowodziowe Imielinki i Przemszy.

---

⁶ Absalon i in. Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, GGK, Warszawa, 2002 r.;

Rysunek 1 Ukształtowanie analizowanego terenu na podstawie Numerycznego Model Terenu.

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani występowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Osiadania terenu związane z działalnością górnictwem

W głębokim podłożu przedmiotowego obszaru znajdują się złoża węgla kamiennego: „Ziemowit” i „Piast”. Dla potrzeb ich eksploatacji utworzono obszary i tereny górnicze: Łędziny I, Bieruń II i Imielin I. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w opracowaniu ekofizjograficznym problemowym z 2007 r.⁷, w podłożu analizowanego obszaru eksploatacja była już prowadzona, co doprowadziło do odkształceń terenu w niektórych miejscach nawet do 5 metrów. Jednocześnie przekazane przez KWK Ziemowit i KWK Piast dane wskazują, że będzie ona kontynuowana, co może doprowadzić do powstania dalszych osiadań i odkształceń, zwłaszcza w części zachodniej obszaru – mogą tu wystąpić odkształcenia nawet IV kategorii. Dotychczasowa eksploatacja doprowadziła do powstania bezodpływowej niecki w dolinie Imielinki, stąd też koryto rzeki musiało zostać skrócone. W centralnym miejscu niecki znajduje się pompownia, która odprowadza nadmiar wód. W związku z eksploatacją prowadzoną przez kopalnię Chełm Wielki w latach 1957 – 1963 na analizowanym obszarze występują również tereny płytkiej eksploatacji.

Ze względu na mnogość zaszczości górniczych oraz położenie istniejących terenów górniczych obok siebie, możliwe jest nakładanie się wpływów eksploatacji, mogą one również zmieniać się w czasie. W przypadku realizacji zabudowy zalecane jest każdorazowe uwzględnienie aktualnych czynników geologiczno-górnictwowych. Informacje na ich temat można pozyskać w zakładach górniczych.

2.7 GLEBY

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą w obrębie Smutnej Góry występują rędziny R zaliczone do kompleksu pszenno-wadliwego 3. W dolinie Imielinki i Przemszy zlokalizowane są naprzemiennie pasami gleby piaskowe różnych typów genetycznych AB zaliczone do kompleksu żytniego słabego 6, czarne ziemie D, w których wydzielono kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych 3z oraz mady F, na których wydzielono użytki zielone średnie.

⁷ Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

Według mapy bonitacyjnej gleb w części zachodniej, w obrębie Smutnej Góry, występują gleby dobrych klas, głównie klasyfikowanych jako grunty orne RIVa i RIVb. W dolinie Imielinki i Przemszy z kolei znajdują się głównie łąki i pastwiska klasy IV i V. Grunty orne w części zachodniej, w obrębie Smutnej Góry są użytkowane, natomiast w dolinie Imielinki i Przemszy duża część gruntów jest od lat ugorowana.

2.8 ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego terenu wydzielono dwa złoża węgla kamiennego: w części zachodniej złoże „Ziemowit” (ID Midas 374), zaś w części centralnej i wschodniej złoże „Piast” (ID Midas 299). Oba złoża poddane są eksploatacji górniczej, a dla potrzeb ich udostępniania utworzono obszary górnicze: Łędziny I (złoże Ziemowit) oraz Bieruń II (złoże Piast), których granice pokrywają się z granicami złóż węgla. Dodatkowo na analizowanym obszarze wyznaczono tereny górnicze: Łędziny I, Bieruń II, Imielin I oraz Libiąż IV. Położenie terenów górniczych jest skomplikowane, pokrywają one cały analizowany obszar, a dodatkowo w kilku miejscach nakładają się na siebie.

Ziemowit ID Midas 374 - Złoże Ziemowit zajmuje centralną i północno-zachodnią część gminy. Występuje tu 48 pokładów węgla kamiennego, o średniej łącznej miąższości 56 m, należących do warstw łaziskich i orzeskich. Grubość interwału udokumentowanego wynosi od 423 m do 1000 m. Są to węgle energetyczne. Średnia zawartość popiołu w węglu wynosi 14,4%, siarki całkowitej – 1,55%, zaś wartość opałowa 24.030 kJ/kg. Jako kopaliny towarzyszące występują tu łupki ogniotwórcze w formie przerostów o grubości od 0,5 cm do 15 cm oraz metan pokładów węgla. Złoże to jest eksploatowane przez KWK Ziemowit, a dla potrzeb wydobywania utworzono obszar i teren górniczy Łędziny I i Imielin I. Obiekt zakładu górniczego znajduje się poza granicami Chełma Śląskiego, w granicach sąsiedniej gminy Łędziny.

Złoże węgla kamiennego „Piast”⁸ - Udokumentowane w kategorii A+B+C1+C2 złoże „Piast” osiąga powierzchnię 48313 ha. Średnia miąższość udokumentowanej do głębokości 1000 m serii złożowej wynosi 550 m, natomiast sumaryczna miąższość pokładów przemysłowych waha się od 20 do 50 m. Należą one do warstw łaziskich i orzeskich. Występują w nich węgle energetyczne typu 31 i 32. Zawartość siarki całkowitej w węglu mieści się w przedziale od 0,4 do 5,0% (średnio 1,20%), zawartość popiołu w przedziale od 6,0 do 38,0%, średnio (15,0%), zaś wartość opałowa w przedziale od 16.800 do 29.800 kJ/kg, średnio (24.173 kJ/kg). Eksploatacja tego złoża prowadzona jest od lat 70-tych XX wieku przez KWK Piast z siedzibą w Bieruniu.

2.9 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren dzieli się na dwie różne części: część zachodnią stanowi wzgórze Smutna Góra wraz z zadrzewieniami i terenami rolnymi, zaś część wschodnią dolina Przemszy i Imielinki, gdzie dominują tereny zadrzewień oraz tereny zabudowy mieszkaniowej w dwóch lokalizacjach, w części północno-wschodniej (ul. Jasna i ul. Górnośląska) i w części południowo-wschodniej (ul. Gamrot).

Na stokach Smutnej Góry zabudowa nie występuje. Na przeważającym obszarze dominują grunty orne pozostające w uprawie. Grunty ugorowane pojawiają się tylko w części północno-wschodniej, gdzie rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym z topolą osiką, brzozą brodawkowatą i robiną akacjową. W miejscu tym znajdują się również pozostałości dawnej hałdy porośnięte roślinnością ruderalną i zadrzewieniami. Wierzchołek Smutnej Góry posiada duże walory krajobrazowe, jednak jego wartość przyrodnicza jest znikoma. Rosną tu głównie robinie akacjowe, będące gatunkiem obcym w naszej florze. Za typową dla tego miejsca roślinność uznaje się buczyny lub grądy, zaś na terenach wylesionych - murawy kserotermiczne, niestety na Smutnej Górze siedliska tego typu nie występują.

⁸ Informacje dotyczące złóż na podstawie Strzeмиńska K, Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r. oraz Bilans zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2016 r. MŚ, PIG, Warszawa 2017 r.;

W dolinie Imielinki i Przemszy znajduje się mozaika terenów zabudowy mieszkaniowej, odłogowanych gruntów rolnych oraz zadrzewień, głównie sosnowych. Pomimo, że ta część terenu znajduje się w rozległej dolinie rzecznej, praktycznie brak tu naturalnych elementów. Roślinność ugorów ma charakter ruderalny, a zadrzewienia to sosnowe monokultury.

Na analizowanym obszarze nie wyróżnia się stanowisk gatunków roślin chronionych ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, niemniej stoki Smutnej Góry mają duży walor krajobrazowy oraz znaczenie historyczne.

2.10 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIECIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.). Stoki Smutnej Góry były proponowane do objęcia ochroną zarówno w opracowaniu ekofizjograficznym⁹, jak i w suikzp gminy.¹⁰ Dokumenty te nie precyzują konkretnej formy ochrony, wskazują jednak na konieczność ochrony walorów krajobrazowych. Wśród form ochrony przyrody odpowiednie byłyby tu: obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub użytek ekologiczny.

2.11 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie wyróżnić można dwa typy krajobrazu: krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodzinną wzdłuż głównych ulic w części wschodniej oraz krajobraz rolniczy w części centralnej i zachodniej. Na analizowanym obszarze znajduje się Smutna Góra, która posiada bardzo duże walory krajobrazowe. Rozciągają się stąd doskonałe i rozległe otwarcia widokowe, pozwalające na obserwację krajobrazu niemal we wszystkich kierunkach. Po stronie wschodniej i północno-wschodniej widoczne są zabudowania Chełmka, a dalej Libiąża, Chrzanowa i Trzebini oraz przedzielające je lasy. Po stronie północno-wschodniej można zaobserwować imponujący Zbiornik Dzieńkowice, charakterystyczną elektrownię Jaworzno III oraz nowopowstały, gigantyczny blok elektrowni Jaworzno II. Z całego wzgórze doskonale widoczne są istotne elementy krajobrazu przemysłowego Śląska, Małopolski i Zagłębia: szyby kopalń Piast, Janina, Ziemowit, Brzeszcze, kominy zakładów chemicznych w Oświęcimiu, elektrownie Jaworzno, Siersza oraz daleko na horyzoncie Łaziska, czy zlokalizowany w Mysłowicach Wesolej maszt telewizyjny. Z elementów naturalnych wspaniale prezentują się pozostałe triasowe ostańce regionu: Wzgórze Skala w Chełmku, Wzgórze Golcówka, Korzeniec, Rauszowa Góra itp. Uzupełnienie krajobrazu stanowi widok na dolinę Przemszy i Wisły, zaś dalekim domknięciem krajobrazowym są pasma Beskidów. Teren Smutnej Góry, ze względu na wybitne walory krajobrazowe, winien być chroniony przed jakąkolwiek zabudową, która naruszałaby możliwość kontemplowania i odbioru krajobrazu.

Dolina Przemszy jest praktycznie niewidoczna z terenów objętych opracowaniem. Możliwość obserwacji doliny i samej rzeki istnieje tylko z mostu na ul. Górnośląskiej (dostępny tylko dla pieszych) oraz z wałów przeciwpowodziowych. W okresie wykonywania opracowania trwały tu intensywne prace związane z rozbudową wałów przeciwpowodziowych, co powodowało brak możliwości oceny krajobrazu.

2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem znajduje się jeden obiekt wpisany do rejestru zabytków, jest to krzyż przydrożny (bud. I połowy XIX w.), wpisany do rejestru zabytków (nr 494/74 z 05.09.1974 r.). Trzy obiekty zostały ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

- krzyż przydrożny fund. Wojciech i Agnieszka Synowiec z Małego Chełma (bud. 1877 r.), ul. Kurpińskiego / ul. Górnośląska 28,
- krzyż przydrożny fund. Antoni i Józefa Radwańscy (bud. 1877 r.), ul. Gamrot / ul. Romera,

⁹ Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;

¹⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęty Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;

- budynek (bud. 1935 r.) przy ul. Górnośląskiej 20.

Prócz tych obiektów na analizowanym obszarze znajduje się również pięć stanowisk archeologicznych. Ciekawym elementem jest również miejsce pamięci po epidemii cholery, które znajduje się po wschodniej stronie Smutnej Góry. Zlokalizowany jest tu krzyż z XIX w. oraz pamiątkowa tablica. Po zachodniej stronie Smutnej Góry znajduje się z kolei tzw. „Brama Tysiąclecia”, postawiona w 2000 r. dla upamiętnienia wejścia w nowe tysiąclecie.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze brak jest obowiązujących mpzp, gdzie w związku z położeniem w pobliżu różnych typów zabudowy, możliwa byłaby realizacja inwestycji na drodze decyzji o warunkach zabudowy na podstawie tzw. „zasady dobrego sąsiedztwa”. Tak więc w przypadku braku realizacji ustaleń planu teren ten mógłby zostać zabudowany, przy czym dopuszczona byłaby pewna dowolność realizacji zabudowy, co mogłoby skutkować powstawaniem obiektów, które nie współgrałyby z otoczeniem lub też lokowane byłyby niezgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony ładu przestrzennego.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym mpzp nie zdiagnozowano problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w tym związanych z występowaniem obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż takowe w jego granicach nie występują. Smutna Góra ze względu na swoje walory krajobrazowe i historyczne powinna zostać objęta ochroną prawną. Ustalenia planu chronią zbocza wzgórz przez ograniczenie możliwości ich zabudowy.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącymi stawami czy ciekami, w sposób powodujący ich likwidację. Cieki Przemsza i Imielinka oraz jej dawne koryto pozostawia się w obecnym przeznaczeniu i nie wprowadza elementów, które kolidowałyby z tymi ciekami. Powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania gminy oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom, projekt planu ustala następujące zasady dotyczące gospodarki wodno-ściekowej:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia aglomeracji Chełm Śląski wyznaczonej Uchwałą Nr XXV/133/2020 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Chełm Śląski (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r., poz. 8609);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania.

Podsumowując – w związku z nowo wprowadzаныmi funkcjami oraz ustalonym nakazem odprowadzania ścieków systemem kanalizacji sanitarnej, nie przewiduje się zagrożenia wód powierzchniowych. W sąsiedztwie i częściowo na terenie objętym planem znajduje się już infrastruktura kanalizacyjna, co minimalizuje jakiegokolwiek zagrożenie.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze nie występuje żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych, jednak wyróżnia się tu użytkowe poziomy wodonośne w utworach karbońskich i czwartorzędowych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą, przedstawione już powyżej, zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. W związku z ustaleniami planu oraz jego charakterem, nie przewiduje się zagrożenia tego elementu środowiska.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

Na analizowanym obszarze, w miejscach gdzie brak jest zabudowy, obecnie istnieją głównie grunty rolne. Realizacja różnego typu funkcji związanych z urbanizacją w żaden sposób nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat gminy jako całości, jednak w wyniku zwiększenia powierzchni zabudowanej o zupełnie innym niż obecny współczynniku pojemności cieplnej i albedo oraz w wyniku zwiększenia szorstkości terenu, niewątpliwie zmianie ulegnie topoklimat lokalny. Występujący w miejscach obecnie niezagospodarowanych topoklimat terenów otwartych zostanie zastąpiony topoklimatem odpowiednim dla terenów zabudowanych. Duże powierzchnie rolne w części centralnej i zachodniej pozostawia się wolne od zabudowy, co będzie miało pozytywny wpływ na przewietrzanie obszaru.

5.4 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej. Ich realizacja wpłynie na przekształcenie powierzchni terenu, jednak nie należy spodziewać się znaczących zmian, gdyż projekt planu nie przewiduje wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi, składowiska odpadów, eksploatacja kopalni czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem dużej ilości mas ziemnych. Przekształcenia powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana, a skala przekształceń będzie nieznaczna.

5.5 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną degradacji w wyniku zajętości terenu. Dotyczyło to będzie tych fragmentów, gdzie przewidziana jest realizacja funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, a więc głównie w części północno-wschodniej w rejonie ul. Gamrot oraz w części południowo-wschodniej w rejonie ul. Górnośląskiej. Występują tu głównie gleby klasy IV, a miejscami również V, nie wymagają one uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolne. W świetle obowiązujących przepisów, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161), przekształcenie gleb klasy I-III na cele nierolnicze (poza obszarami miast) oraz gruntów leśnych na cele nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, wymaga zgody odpowiedniego ministra. Na terenie objętym planem nie występują gleby klasy I-III. Znajdują się tu natomiast fragmenty gruntów leśnych, które będą wymagały uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne.

5.6 WPLYW NA ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym obszarze występują udokumentowane złoża węgla kamiennego, obszary oraz tereny górnicze, zostały one wskazane w projekcie planu. Nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska. W związku z możliwością wystąpienia wpływów eksploatacji górniczej zaleca się każdorazowo na etapie projektowym uwzględnienie aktualnych czynników geologiczno-górnictwa.

5.7 WPLYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Wprowadzenie przewidzianej w projekcie planu nowej zabudowy w miejscach, które na dzień dzisiejszy użytkowane są w sposób rolniczy (użytkowane grunty orne lub grunty czasowo odłogowane) lub porośnięte są zadrzewieniami sosnowymi lub brzozowymi, spowoduje zmianę w środowisku roślinnym, wyrażającą się między innymi zanikaniem roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych. Uzupełniona zostanie zabudowa w części północno-wschodniej (rejon ul. Gamrot) oraz zabudowa w części południowo-wschodniej (rejon ul. Górnośląskiej). Tereny te ulegną przekształceniu w kierunku zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi i zadrzewieniami zostaną z tych obszarów wyparte. Na terenach już zurbanizowanych wprowadzenie ustaleń planu nie spowoduje zmian stanu środowiska przyrodniczego, gdyż takowe występuje tu tylko w ograniczonym stopniu, jako zieleń przydomowa, ogrody, trawniki itp. Projekt nie przewiduje żadnych nowych dróg, utrwała jedynie istniejący układ komunikacyjny. Jego najistotniejszym ustaleniem jest pozostawienie części centralnej i zachodniej wolnej od zabudowy, w celu ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych Smutnej Góry oraz wskazanie strefy „K” – ochrony krajobrazu kulturowego. Również doliny Przemszy oraz Imielinki pozostawiono w istniejącym zagospodarowaniu. Ustalenia te są niezwykle ważne, bowiem zabezpieczają teren przed niekontrolowaną zabudową i stanowią przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które wystąpią w części północno-wschodniej i południowo-wschodniej.

Reasumując, na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.8 WPLYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące formy ochrony przyrody, zatem nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska. Zbocza Smutnej Góry wskazywane były do objęcia ochroną. Projekt planu pozostawia je wolne od zabudowy, nie przewiduje się więc zagrożenia dla walorów krajobrazowych i przyrodniczych wzgórze.

5.9 WPLYW NA KRAJOBRAZ

Na skutek realizacji ustaleń planu nieznacznie zmieni się krajobraz w części północno-wschodniej i południowo-wschodniej na skutek uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obecnie na terenie tym występuje mozaika krajobrazu rolniczego oraz zabudowy jednorodzinnej, miejscami przeplatana krajobrazem rolniczym, zaś na skutek realizacji ustaleń planu zacznie przeważać krajobraz z ekstensywną zabudową mieszkaniową. Oba ww. typy aktualnie występują tu w różnych proporcjach, ale nie stanowią elementów dysharmonizujących, gdyż nawiązują do krajobrazu charakterystycznego dla tej części gminy. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie krajobrazu. Jednak niewątpliwie niezwykle istotne są tu również niuanse, będące poza kompetencjami planu, jak np. utrzymanie porządku na posesji. Najistotniejszym ustaleniem planu jest pozostawienie zachodniej i centralnej części obszaru w formie terenów wolnych od zabudowy, w celu ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych Smutnej Góry, dla której wskazano również strefę „K” – ochrony krajobrazu kulturowego. Ustalenia te są niezwykle ważne, gdyż pozwolą na zachowanie cennych walorów krajobrazowych Smutnej Góry – jednego z najciekawszych pod tym względem obiektów na terenie gminy. Również dolinę Imielinki i Przemszy pozostawiono w obecnym zagospodarowaniu, krajobraz nie ulegnie zatem tu zmianie.

5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na przedmiotowym obszarze znajdują się obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne. W odniesieniu do zabytku wpisanego do rejestru, czy stanowisk archeologicznych, mają zastosowanie przepisy odrębne mające na celu jego ochronę, natomiast dla zabytków ujętych w gminnej ewidencji projekt planu wprowadza szczegółowe zasady ochrony. Nie przewiduje się zatem zagrożenia dla zabytków archeologicznych i obiektów o wartościach kulturowych.

5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Pewnym problemem jest poszerzenie funkcji mieszkaniowej, która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Zjawisko to może dotyczyć nowych terenów, które wskazano zarówno w części północno-wschodniej, jak i południowo-wschodniej. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt planu ustala następujące zasady zaopatrzenia w ciepło:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną,
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 2624).

Ustalono również nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zakaz lokalizowania usług, których działalność może powodować ponadnormatywną uciążliwość wykraczającą poza działkę, do której inwestor posiada prawo do dysponowania. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹¹, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z ustaleniami uchwały antysmogowej oraz stosunkowo niewielkim wzrostem powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń powietrza. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami – bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Nie przewiduje się zagrożenia ze strony układu komunikacyjnego, gdyż nie wprowadza się jakichkolwiek nowych dróg.

5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (produkcyjnych, usługowych, czy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części, tj. w ust. 2 tego artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinny powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. rozległe tereny przemysłowe w pobliżu obszarów chronionych akustycznie. Jednak niewątpliwie wprowadzenie urbanizacji na nieużytkowane dotychczas tereny może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym.

---

¹¹ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej czy usługowej poszczególne tereny „wypełnią” się odgłosami życia codziennego, takimi jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie trawników, szczekanie psów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, czego osoby wybierające to miejsce w celu przyszłego zamieszkania powinny być świadome. Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek nowych dróg, nie przewiduje się więc zagrożenia w tym zakresie.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem, jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek ponadnormatywnych wartości, właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia, takie jak np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W sytuacji zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie przewiduje odrębnych zapisów co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza kompetencjami planowania przestrzennego. Jest to zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2410 ze zm.). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Na skutek realizacji nowej zabudowy ilość powstających odpadów niewątpliwie wzrośnie, choć przyrost ten nie będzie znaczący. Dodatkowo będą one zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również odpowiednie uchwały Rady Gminy. Nie ma zatem potrzeby ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia ustaleniami miejscowego planu, które wykładają, by kwestie te rozwiązywane były zgodnie ze stosownymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami.

5.11.5 TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Na analizowanym obszarze występują zagrożenia powodziowe, zostały one wskazane na rysunku oraz w tekście planu. Ustaleniami planu w zakresie ochrony przeciwpowodziowej jest pozostawienie dolin Imielinki i Przemszy wolnymi od zabudowy, co umożliwi spływ wody, a także zakaz wykonywania kondygnacji podziemnych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

5.11.6 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

W granicach planu nie występują zjawiska osuwiskowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia aglomeracji Chełm Śląski wyznaczonej Uchwałą Nr XXV/133/2020 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Chełm Śląski (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r., poz. 8609);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania;

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- zasilanie w energię elektryczną: wysokiego, średniego i niskiego napięcia liniami napowietrznymi lub kablami ziemnymi,
- dopuszczenie lokalizowania stacji transformatorowych;

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych zbiorników z gazem płynnym;

w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną,
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 2624);

w zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- utrzymanie czystości i porządku w gminie w sposób zgodny z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 z późn. zm.);

w pozostałym zakresie:

- ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- uwzględniono występowanie stanowisk archeologicznych i obiektów zabytkowych;
- uwzględniono występowanie zagrożeń powodziowych;
- uwzględniono walory krajobrazowe i historyczne Smutnej Góry;
- uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego, obszarów i terenów górniczych.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 Prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na terenach objętych planem, ani w ich pobliżu, nie występują obszary Natura 2000, a projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność tych obszarów, stąd nie zachodzi konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rejestrowanie wniosków o ich sporządzenie lub zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocena zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z mpzp,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (np. przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, powierzchni urządzonych terenów zieleni).

Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu tego planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywania standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian – kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, RZGW).

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu ograniczonego ulicami Górnośląską, Kurpińskiego, Skalną, Gamrot i granicą Gminy, przystąpiono na podstawie Uchwały Nr VI/32/2019 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 12 marca 2019 r. Celem jego sporządzenia było niedopuszczenie do ekspansji zabudowy na tereny, które nie są przewidziane na ten cel w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski i jednocześnie umożliwienie procesów inwestycyjnych na terenach przewidzianych pod urbanizację, z uwzględnieniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Z opracowania, na początkowym etapie procedury planistycznej, wyłączono fragmenty położone w północno-wschodniej części obszaru (część C - pierwotnie B), co uwarunkowane było:

- ustaleniami planu ogólnego, który przewidywał na tych terenach zabudowę, natomiast studium jej nie dopuszcza;
- trwającą procedurą wydawania decyzji o warunkach zabudowy, przedmiotem której jest inwestycja inna niż przewidują ustalenia studium;
- niemożliwym do przewidzenia w czasie terminem uzyskania zgody odpowiedniego ministra na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych Skarbu Państwa na cele nieleśne.

Dla tych terenów plan zostanie sporządzony na kolejnym etapie, kompleksowo – po aktualizacji studium.

Ponadto organ sporządzający projekt planu, w toku uzyskiwania zgody na zmianę przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne, mając świadomość niejednoznaczności w zakresie możliwości jej uzyskania oraz braku wiedzy co do ostatecznego stanowiska organu nadzorczego w tym zakresie, podzielił pozostały obszar planu na część A i część B, na którą składają się ww. grunty leśne. Działanie to ma umożliwić wejście w życie zasadniczej części planu - A, która de facto realizuje główne założenia urbanistyczne, podczas gdy uznanie organu nadzorczego co do trybu sporządzania projektu planu dla części B w zakresie uzyskania zgody (dla części terenów) na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne jest niemożliwa do przewidzenia.

Niniejsza prognoza dotyczy części A i części B planu miejscowego.

Projekt miejscowego planu przeznaczają przedmiotowy obszar przede wszystkim pod tzw. „tereny zielone”, takie jak: tereny zieleni zorganizowanej, tereny zieleni nieurządzonej, tereny lasu oraz tereny łąk i pastwisk. W zakresie przeznaczeń z możliwością realizowania zabudowy plan wyznacza tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym z towarzyszącą lub równoważną zabudową usługową, rekreacji indywidualnej, zagrodowej w gospodarstwach rolnych oraz teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej, które będą stanowiły uzupełnienie zabudowy już istniejącej. Nowa zabudowa nie będzie wykraczała poza obręb istniejącej już urbanizacji. Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg publicznych, a drogi wewnętrzne również poprowadzone zostały po drogach istniejących. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje żaden plan miejscowy. W takich okolicznościach proces zabudowywania terenów przebiega na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Instrument ten uznaje się za niedoskonały z punktu widzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, w związku z czym uchwalenie planu pozwoli na racjonalne gospodarowanie przestrzenią w oparciu o wymagania ładu przestrzennego.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Pod względem administracyjnym analizowany obszar zlokalizowany jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzińskim, w północno-wschodniej części gminy Chełm Śląski. Jego granicę południową stanowi ul. K. Kurpińskiego i ul. Górnośląska, granicę wschodnią - rzeka Przemsza (jest to jednocześnie granica z gminą Chelmek), granicę północną - ul. Gamrot. Granica zachodnia przebiega w części północnej nieregularnie, następnie biegnie ulicą Skalną oraz istniejącą drogą asfaltową, która łączy ul. Skalną i ul. K. Kurpińskiego. Powierzchnia obszaru objętego planem to

ok. 158 ha. Z obszaru opracowania wyłączono trzy tereny o powierzchni ok. 0,06, 0,09 i 0,39 ha położone w rejonie ul. E. Romera, pierwszy z nich z uwagi na fakt, iż jest to grunt Skarbu Państwa wymagający uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, co jest procedurą mogącą znacząco wydłużyć sporządzanie planu, drugi i trzeci natomiast z uwagi na trwającą procedurę wydawania warunków zabudowy. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą osady triasowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe, zalegające na starszych utworach karbońskich. Wierzchołek Smutnej Góry tworzą dolomity kruszonośne. Wzgórze Smutna Góra stanowi ważny element morfologiczny gminy Chełm Śląski, jednocześnie będąc charakterystycznym wzniesieniem Pagórów Jaworznickich. Powierzchniową budowę geologiczną wschodniej części obszaru tworzą głównie rozległe pola piasków i żwirów lodowcowych i wodnolodowcowych, deponowane tu w trakcie Zlodowacenia Środkowopolskiego¹², przykryte osadami rzecznyymi doliny Imielinki i Przemszy. Wschodnią granicę stanowi Przemsza, a przez centralną część przepływa Imielinka. Imielinka płynie sztucznym korytem wyłożonym ażurowymi płytami o szerokości ok. 2 metrów. Zarówno Imielinka, jak i Przemsza są obwałowane. Pierwotnie Imielinka płynęła bezpośrednio na południe. W ostatnich latach jednak przekopano jej koryto, także obecnie tuż za ul. Gamrot skręca na wschód i przecinając ul. E. Romera dopływa do Przemszy. Dawne koryto Imielinki płynie w kierunku południowym prowadząc niewielką ilość wody. Spośród zbiorników wód powierzchniowych na analizowanym obszarze znajduje się tylko jeden niewielki zbiornik techniczny o powierzchni ok. 0,08 ha, położony w rejonie dawnego koryta Imielinki, pomiędzy wschodnimi stokami Smutnej Góry, a ul. Jasną. W granicach planu mają miejsce zagrożenia powodziowe wskazywane na mapach KZGW z 2020 r. Występują tu użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych i karbońskich, nie wydzielono tu jednak głównych zbiorników wód podziemnych. W głębokim podłożu znajdują się złoża węgla kamiennego i metanu, ustanowiono tu obszary i tereny górnicze.

Analizowany teren obejmuje w części zachodniej Smutną Górę wraz z jej szerokimi stokami, a w części wschodniej dolinę Imielinki i Przemszy. Najwyżej położonym punktem jest wierzchołek Smutnej Góry o wysokości 284 m n.p.m. Drogi, które otaczają wzniesienie, położone są na wysokościach ok. 260 – 270 m n.p.m. Dolina Przemszy i Imielinki leży na wysokości ok. 232 m n.p.m. i jest praktycznie płaska, co jest powodem występowania znacznego zagrożenia powodziowego. Lustro wody w rzece Przemszy położone jest na rzędnej ok. 231 – 232 m n.p.m., a więc niemal na tej samej wysokości co dolina. W przeszłości rzeka tu meandrowała i płynęła całą doliną, na co wskazują osady rzeczne pokrywające ją niemal w całości. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą w obrębie Smutnej Góry występują rędziny R zaliczone do kompleksu pszennego wadliwego 3. W dolinie Imielinki i Przemszy znajdują się naprzemiennie pasami gleby piaskowe różnych typów genetycznych AB, zaliczone do kompleksu żyniego słabego 6, czarne ziemie D, w których wydzielono kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych 3z oraz mady F, na których wydzielono użytki zielone średnie. Według mapy bonitacyjnej gleb w części zachodniej, w obrębie Smutnej Góry, występują gleby dobrych klas, głównie klasyfikowanych jako grunty orne RIVa i RIVb. W dolinie Imielinki i Przemszy z kolei występują głównie łąki i pastwiska klasy IV i V. Grunty orne w części zachodniej, w obrębie Smutnej Góry są użytkowane, natomiast w dolinie Imielinki i Przemszy duża ich część jest od lat ugorowana.

Analizowany teren dzieli się na dwie różne części: część zachodnią stanowi wzgórze Smutna Góra wraz z zadrzewieniami i terenami rolnymi, zaś część wschodnią dolina Przemszy i Imielinki, gdzie dominują tereny zadrzewień oraz tereny zabudowy mieszkaniowej w dwóch lokalizacjach, w części północno-wschodniej (ul. Jasna i ul. Górnośląska) i w części południowo-wschodniej (ul. Gamrot).

Na stokach Smutnej Góry zabudowa nie występuje. Na przeważającym jej obszarze dominują grunty orne pozostające w uprawie. Grunty ugorowane pojawiają się tylko w części północno-wschodniej, gdzie rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym z topolą osiką, brzozą brodawkowatą i robinia akacjową. W miejscu tym znajdują się również pozostałości dawnej hałdy porośnięte roślinnością ruderalną i zadrzewieniami. Wierzchołek Smutnej Góry posiada duże walory krajobrazowe, jednak jego wartość przyrodnicza jest znikoma. Rosną tu głównie robinie akacjowe, będące gatunkiem obcym w naszej florze. Za typową dla tego miejsca roślinność uznaje się buczyny

---

¹² Biernat S., Kryszowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

lub grądy, zaś na terenach wylesionych - murawy kserotermiczne, niestety na Smutnej Górze siedliska tego typu nie występują.

W dolinie Imielinki i Przemszy występuje mozaika terenów zabudowy mieszkaniowej, odlegowanych gruntów rolnych oraz zadrzewień, głównie sosnowych. Pomimo, że ta część terenu znajduje się w rozległej dolinie rzecznej, praktycznie brak tu naturalnych elementów. Roślinność ugorów ma charakter ruderalny, a zadrzewienia to sosnowe monokultury.

Na analizowanym obszarze nie wyróżnia się stanowisk gatunków roślin chronionych ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, niemniej stoki Smutnej Góry mają duży walor krajobrazowy oraz znaczenie historyczne.

W granicach planu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.). Stoki Smutnej Góry były proponowane do objęcia ochroną zarówno w opracowaniu ekofizjograficznym, jak i w suikzp gminy. Dokumenty te nie precyzują konkretnej formy ochrony, wskazują jednak na konieczność ochrony walorów krajobrazowych. Wśród form ochrony przyrody odpowiednie byłyby tu: obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub użytek ekologiczny. Na obszarze objętym opracowaniem występują obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, projekt planu wprowadza jednak odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna zostanie przekształcona na terenach wskazanych do urbanizacji. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące formy ochrony przyrody. Nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska. Wprowadzenie przewidzianej w projekcie planu nowej zabudowy w miejscach, które na dzień dzisiejszy użytkowane są w sposób rolniczy (użytkowane grunty orne lub grunty czasowo odlegowane) lub też porośnięte są zadrzewieniami sosnowymi lub brzoźowymi, spowoduje zmiany w środowisku roślinnym, wyrażającą się między innymi zanikaniem roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych. Uzupełniona zostanie zabudowa w części północno-wschodniej (rejon ul. Gamrot) oraz zabudowa w części południowo-wschodniej (rejon ul. Górnośląskiej). Tereny te ulegną przekształceniu w kierunku zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi i zadrzewieniami zostaną z tych obszarów wyparte. Na terenach już zurbanizowanych wprowadzenie ustaleń planu nie spowoduje zmian stanu środowiska przyrodniczego, gdyż takowe występuje tu tylko w ograniczonym stopniu, jako zieleń przydomowa, ogrody, trawniki itp. Projekt nie przewiduje żadnych nowych dróg, utrwała jedynie istniejący układ komunikacyjny. Jego najistotniejszym ustaleniem jest pozostawienie części centralnej i zachodniej wolnej od zabudowy, w celu ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych Smutnej Góry oraz wskazanie strefy „K” – ochrony krajobrazu kulturowego. Również doliny Przemszy oraz Imielinki pozostawiono w istniejącym zagospodarowaniu. Ustalenia te są niezwykle ważne, bowiem zabezpieczają teren przed niekontrolowaną zabudową i stanowią przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które wystąpią w części północno-wschodniej i południowo-wschodniej.

Reasumując, na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Nie zakłada się zagrożenia związanego z pogorszeniem jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D. i inni: „Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M3463C Oświęcim, Przedsiębiorstwo „GEPOL”. Poznań, 2002 r.;

Absalon D. i inni: „Mapa hydrologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M3463C Oświęcim, Przedsiębiorstwo „GEPOL”. Poznań, 2002 r.;

Biernat S., Kryszowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2016 r. MŚ, PIG, Warszawa 2017 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl>;

Gatlik J., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Oświęcim, PIG, Warszawa, 1997 r.

Główny Urząd Statystyczny – strona internetowa www.gus.pl;

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948r.;

Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1986 r.;

Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa Geologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1979 r.;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

Matuszkiewicz J.M.: Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl>;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Strzezińska K, Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r.;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęty Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;

Wilanowski S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1 : 50000, ark. Oświęcim, PIG 2001 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Smutna Góra, widok od strony południowo-wschodniej.

Fot. 3 Droga stanowiąca zachodnią granicę opracowania.

Fot. 2 Ul. K. Kurpińskiego i Smutna Góra widziana od strony południowo-wschodniej.

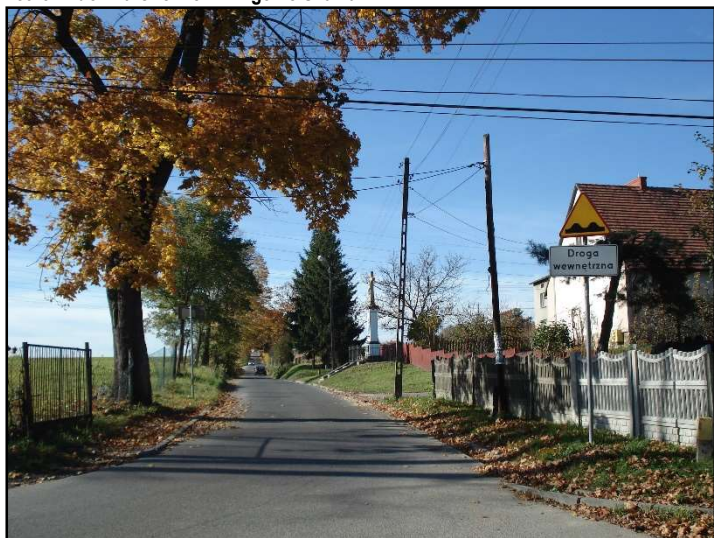
Fot. 4 Smutna Góra widziana od strony południowej z ul. Dożynkowej.

Fot. 5 Widok na Chelmek i Wzgórze Skałka.

Fot. 7 Dawne koryto Imielinki widziane z ul. Górnośląskiej.

Fot. 6 Ul. K. Kurpińskiego od strony wschodniej.

Fot. 8 Ul. Górnośląska.

Fot. 9 Przemsza, widok z mostu dla pieszych łączącego Chełm Śląski z gminą Chełmek.

Fot. 11 Budowa wałów przeciwpowodziowych w dolinie Przemszy.

Fot. 10 Most dla pieszych łączący Chełm Śląski z gminą Chełmek.

Fot. 12 Nowe koryto Imielinki, widok z ul. E. Romera.

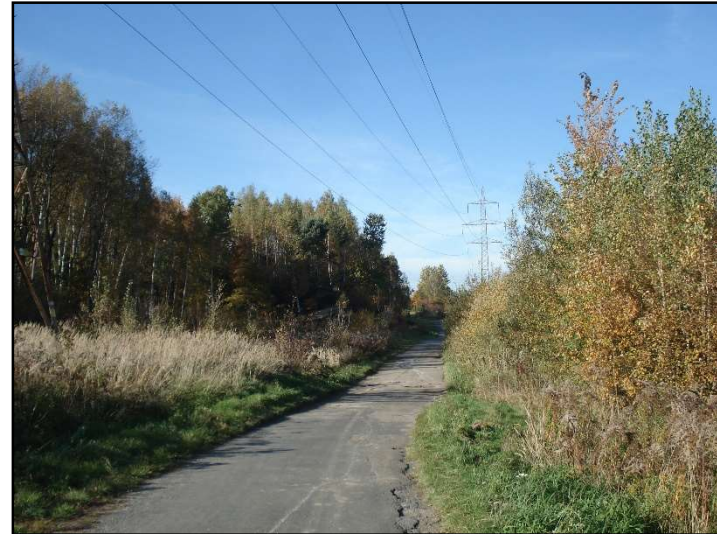
Fot. 13 Ul. Gamrot.

Fot. 15 Dojście do miejsca pamięci po epidemii cholery po wschodniej stronie Smutnej Góry.

Fot. 14 Imielinka, widok z ul. Gamrot.

Fot. 16 Wschodnie stoki Smutnej Góry.

Fot. 17 Widok z ul. K. Kurpińskiego w kierunku wschodnim.

Fot. 19 Widok z ul. K. Kurpińskiego w kierunku zachodnim.

Fot. 18 Widok na wierzchołek Smutnej Góry od strony południowej.

Fot. 20 Widok z ul. K. Kurpińskiego w kierunku południowo-wschodnim, daleko w tle Beskidy i Tatry.